

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv. IV.37.159/2018/4.

Az eljáró tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Patyi András előadó bíró,
Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: I. Kft.

A felperes képviselője: Ruttkai-Marcel-Ruttkai Ügyvédi Iroda

Az alperes: Belváros-Lipótváros Önkormányzat Képviselő-testülete

Az alperes képviselője: Dr. Solymár Károly ügyvéd

A per tárgya: településképi kötelezés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság készült.
10.K.30.849/2017/12.

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.30.849/2017/12. számú ítéletet hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70 000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Budapest V. kerület Deák Ferenc utca alatti közterületi ingatlan az alperesi önkormányzat

tulajdonát képezi. A felperes 2015. november 29-én az alperes polgármesteréhez településképi bejelentést tett a 2015. november 9-től 2015. december 31-ig tervezett időtartamra „Adventi ünnepi exkluzív rendezvény” céljából a Deák Ferenc utca- Bécsi utca-Deák Ferenc tér közé eső szakaszon faszerkezetű pavilonok elhelyezésére, kereskedelmi tevékenység végzésére.

- [2] A kerület polgármestere a bejelentésre határidőben érdemben nem reagált, tiltó határozatot nem hozott. A felperes 2015. december 31-ét követően a pavilonokat elszállította, majd újabb bejelentés nélkül azokat a 2016 tavaszi és téli időszakra az adott ingatlanon újra kihelyezte.
- [3] Az alperes polgármestere 2016. november 7-én helyszíni szemlét tartott és megállapította, hogy a Budapest V. kerület Deák Ferenc utca (...) hrsz. alatti közterületi ingatlanon településképi bejelentés nélkül, szabálytalanul faszerkezetű kereskedelmi építményeket helyeztek el.
- [4] Az alperes polgármestere 2016. november 10-én meghozott határozataiban kötelezte a felperest a perbeli ingatlanon településképi bejelentés nélkül, szabálytalanul elhelyezett faszerkezetű vendéglátó építmények nyolc napon belüli eltávolítására és a közterület kihelyezés előtti állapotnak megfelelő helyreállítására. Előírta, hogy annak megtörténtét írásban tett nyilatkozat benyújtásával kell igazolni. A határozat indokolásában megállapította, hogy a felperes településképi bejelentési kötelezettségét elmulasztotta. Kifejtette, hogy a Budapest V. kerület teljes területe védett terület, Budapest és Pannonthalma világörökségi helyszíneinek műemléki jelentőségű területté nyilvánításáról szóló 2/2005. (III. 1.) NKÖM rendelet 1. számú melléklete alapján műemléki jelentőségű terület, a világörökségről szóló 2011. évi LXXVIII. törvény 2. § 2., 3. és 5. pontja, 1. melléklet 2. pontja alapján világörökségi terület, valamint a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzatról szóló 47/1998. (X. 15.) Fővárosi Közgyűlési rendelet (BVKSZ) 9. § (1) bekezdésében megjelölt 2. számú melléklet szerint városkép szempontjából kiemelt terület. Megállapította, hogy az építmények a helyszíni szemle jegyzőkönyve alapján olyan módon helyezkednek el, mely által nem biztosított az utcában lévő épületek közszolgálati járművel történő megközelíthetősége. Az alkalmilag elhelyezett építmények által elfoglalt összes terület a közterületen jelentősen meghaladja a Belváros-Lipótváros Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatáról és Szabályozási tervéről szóló 29/2004. (VI. 04.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: KVSZ) 19. § (2) bekezdésében engedélyezett 3%-os mértéket. A KVSZ 19. § (4) bekezdése szerinti utcatorlatba pavilon nem nyúlhat akkor sem, ha ott már egyéb köztárgy van. Döntését a településképi bejelentési eljárásról és a településképi kötelezésről szóló 20/2015. (V. 27.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Ör.) 2. § (1) bekezdésére, 6. § (1) bekezdésére, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 26. § (2) bekezdésére, 51. § (1) bekezdésére, valamint az építésügyi, vagy építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint a az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/ 2012. (XI. 8.) kormányrendelet 16. § (2) bekezdésére alapította.
- [5] Az alperes 2016. december 15-én megtartott képviselő-testületi ülésén meghozott másodfokú határozataival az elsőfokú határozatokat helybenhagyta. Az alperes határozataiban idézte azokat a jogszabályokat, amelyeket az elsőfokú hatóság is alkalmazott. Kiemelte, hogy a polgármester a bejelentést követően a tevékenység végzését a bejelentésben megjelölt időtartamra hallgatással tudomásul vette. A tudomásulvétel alapján a felperest megillette az általa kérelmezett jog gyakorlása, de kizárólag a bejelentésben megjelölt időtartamra. A 2016. évben tevékenység végzése előtt a felperes újabb településképi bejelentést nem tett, ezért a polgármester a településképi kötelezési eljárást jogszerűen folytatta le.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes a másodfokú határozatok bírósági felülvizsgálatát kérte. Keresetleveleiben előadta, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy a településképi bejelentést elmulasztotta volna. A polgármester a tevékenység végzését a bejelentést követő 8 napon belül nem tiltotta meg, az Ör. 4. § (6) bekezdése alapján a településképi igazolás érvényességi ideje egy év, ezért a helyszíni szemle időpontjában a településképi igazolás érvényességi ideje még nem telt el. Sérelmezte, hogy a polgármester a 2016. november 7-én megtartott helyszíni szemléről nem értesítette, mely a felperes álláspontja szerint az ügy érdemére kiható eljárási jogsértés. A hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdésében előírt tényállás-tisztázási kötelezettségét is megsértette, továbbá az elsőfokú határozatok tartalmilag sem felelnek meg a Ket. 72. § (1) bekezdés df), ea) és ef) pontjában foglaltaknak. A döntések indokolási része mindössze felsorolja a különböző joghelyeket, de nem állapítható meg, hogy a feltárt tényállás szerint a felépítmények mennyiben sértik ezen joghelyeket, milyen ok-okozati összefüggést tárt fel a polgármester. A BVKSZ 2015. március 18-tól hatályát veszítette, ezért arra hivatkozni már nem lehet.
- [8] A pavilonokat évek óta változatlan formában állítják fel a helyszínen, városképi megjelenésükkel kapcsolatban ezidáig nem merült fel kifogás. Az ünnepi időszakban kihelyezett árusító pavilonok a terület rendeltetésszerű használatát szolgálják, elhelyezésük közérdeket, tűzvédelmi érdeket nem sért. A környező építmények közszolgálati járművel megközelíthetők. A pavilonok 20 méteres környezetében egyedi értékvédelem alatt álló épület nincs.
- [9] A felperes hivatkozása szerint a Deák Ferenc utca nem tér, hanem utca jellegű közterület, ezért az építési tevékenységekre a KVSZ19. § (2) és (14) bekezdése nem alkalmazható.
- [10] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy az árusító pavilonok elhelyezésével a településképi követelmények nem teljesülnek a városkép szempontjából kiemelt, műemléki jelentőségű, világörökségi területen.

Az elsőfokú ítélet

- [11] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2017. november 23-án kelt 10.K.30.849/2017/12. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Az egyesített perekben meghozott ítéletében a bíróság kifejtette, hogy a felperest a kérelmezett jog 2015. november 9-2015. december 31-ig terjedő időre illette meg. Figyelemmel arra, hogy a polgármester a bejelentéstől számított nyolc napon belül igazolást nem állított ki, településképi eljárást nem folytatott le, a településképi igazolás egy éves érvényességi idejére a felperes alappal nem hivatkozhat. A felperes 2016-ban településképi bejelentést nem tett, ezért a polgármester 2016. november 7-kei helyszíni szemlével hivatalból megindíthatta településképi kötelezését eljárást.
- [12] A településképi kötelezés keretében az Ör. 6. § (1) bekezdés d) pontja alapján a polgármester a helyi értékvédelmi kötelezettség teljesítése érdekében jogosult volt előírni a tárgyi pavilonok bontását, mivel az Ör. 4. §-ában foglalt követelmények nem teljesültek, azaz felperes településképi bejelentést nem tett. A felperes által hivatkozott tűzvédelmi szakvélemény hatálya nem terjed ki a 2016 tavaszi-téli időszakra, ezért a felperes a tevékenység megkezdéséhez szükséges, jogszabályban írt követelményeket nem teljesítette.

- [13] A helyszíni szemléről történő értesítés elmaradásával az alperes az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést nem követett el, mivel a Ket. 57. § (3) bekezdése alapján a szemle a szemletárgy birtokosának közreműködése nélkül, külső vizsgálattal elvégezhető volt.
- [14] A bíróság megállapította, hogy az elsőfokú hatóság és az alperes mérlegelési jogkörében jogosult volt meghatározni a kívánatos településképi, településstruktúra alakulását a helyi építészeti értékvédelmével összefüggő korlátozások és kötelezettségek figyelembevételével az Ör. 6. §-a alapján és a településképi bejelentés elmulasztása esetén előírni az eredeti állapot helyreállítását.
- [15] A bíróság súlyos eljárásjogi jogszabálysértést nem állapított meg annak okán, hogy a polgármester a településképi kötelezést nem határozat megnevezés alatt rendelte el, mivel a döntést az ügy érdemében hozott, amelyet az alperes ekként vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A felperes a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben kérte az ítélet megváltoztatását és Belváros-Lipótváros Önkormányzat polgármesterének, valamint az alperes településképi kötelezést tartalmazó határozatainak hatályon kívül helyezését. A felperes felülvizsgálati kérelmében tárgyalás tartását is kérte. Álláspontja szerint az első- és másodfokú határozatok téves jogorvoslati tájékoztatást adtak. A polgármester és települési önkormányzat építésügyi és építésfelügyeleti hatósági jogkörben döntést nem hozhat. A településképi kötelezés településrendezési sajátos jogintézmény és nem építésügyi, építésfelügyeleti hatósági ügy, ezért a Étv. 53/C § (2) bekezdése szerinti 15 napos jogorvoslati (keresetindítási) határidő nem alkalmazható.
- [17] Az Ör. 6. §-a helyi értékvédelmi rendeletben megállapított normatív követelmények alapján teszi lehetővé az építészeti örökség védelmére alapozott kötelezettség előírását. Ilyen helyi értékvédelmi szabályra az alperes hivatkozni nem tudott, ezért a polgármester eljárása szubjektív, a településképi kötelezés jogintézményét nem rendeltetésszerűen gyakorolta, hanem a felperes és a közte lévő közterület-használattal kapcsolatos polgári jogi jogvita eldöntését kívánta befolyásolni. Kizárólag a felperes által a kihelyezni kíván pavilonok elhelyezésének megtiltása sérti a Ket. 2. §-ában foglalt egyenlő elbírálás elvét.
- [18] A felperes kifejtette, hogy a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (VIII. 8.) kormányrendelet (a továbbiakban R.) nem teszi lehetővé a hatályon kívül helyezett BVKSZ önmagában való alkalmazását, így arra a bontási kötelezés alátámasztására hivatkozni nem lehet.
- [19] A felperes véleménye szerint az ítéletben hivatkozott KVSZ 13. § (1) bekezdése jelen ügyben nem alkalmazható, mert az a terület közterületeinek átépítése esetén biztosítandó feltételekkel szól. Jelen építési tevékenységgel felperes a közterületet nem építette át, csupán a közterület gyalogosforgalomra szolgáló területén épített fel ideiglenesen 180 napnál nem tovább fennálló pavilonokat, melyek tűzvédelmi szempontból is megfelelőek voltak a tűzvédelmi hatóság 2014. márciusi szakmai véleménye alapján.
- [20] A felperes kifejtette, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértően állapította meg, hogy az ügy érdemére

kiható jogszabálysértés nem történt azzal, hogy a hatóság a szemlét megelőzően nem adott ki értesítést. Tévesen hivatkozott a bíróság Ket. 57. § (5) bekezdésére, mivel felperes nem a szemletárgynak birtokosa, hanem az eljárás során kötelezett ügyfél. Az ügyfél az elsőfokú eljárásban való részvételét garantáló szabályok teljes figyelmen kívül hagyása az egységes bírói gyakorlat alapján az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek tekintendő. A felperes az eljárásról való tudomásszerzése hiányában el volt zárva ügyféli jogosultságainak gyakorlásától, melynek következtében sérültek a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését biztosító garanciális törvényi rendelkezések.

- [21] Előadta, hogy joggal bízhatott abban, hogy igazolás hiányában a megtett bejelentése egy évig érvényes, tekintettel arra, hogy az Ör. nem tesz különbséget a jogszerzés igazolása, vagy hallgatással történő megszerzése között. Ezt a feltételezését az is alátámasztotta, hogy 2016 tavaszán is háborítatlanul helyezhette ki az építményeket.
- [22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet az ügyben nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [24] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések megfelelő alkalmazásával helytálló következtetésekre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.
- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.
- 1.
- [26] A felperes hivatkozása szerint a másodfokú határozatok rendelkező része téves és jogsértő tájékoztatást tartalmaz a bírósági jogorvoslati határidők vonatkozásában, mivel nem építésügyi és építésfelügyeleti jogkörben hozott határozatokról van szó nem, ennél fogva nem az Étv. 53/C. § (2) bekezdésében írt 15 napos, hanem a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése szerinti 30 napos jogorvoslati határidő az irányadó.
- [27] A Kúria előtti felülvizsgálati eljárás tárgya a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet jogszerűsége, ennél fogva a rendkívüli jogorvoslati eljárásban csak olyan megállapítások felülbírálatára van lehetőség, melyet a bírósági ítélet indokolása tartalmaz. A felperes már a keresetlevelében is hivatkozott az alperes által elkövetett eljárási jogszabálysértések körében a téves jogorvoslati tájékoztatásra. Az eljáró bíróság a felperes ezen kereseti hivatkozását nem vizsgálta meg, erre vonatkozó megállapítást a jogerős ítélet nem tartalmaz.
- [28] Az ítéletben foglalt döntésnek mivel ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre [Pp. 213. § (1) bekezdés], a bíróság az ítélet teljességének eljárási követelményét sértette meg, amikor nem vizsgálta meg az Étv. 53/C. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságát az alperes által lefolytatott településképi kötelezési eljárásban. Az el nem bírált jogszabálysértés jellegénél fogva az ügy érdemére nem hatott ki, így az nem alapozhatta meg a Pp. 275. § (3) (4)

bekezdései alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, különös figyelemmel arra is, hogy a felperest joghátrány emiatt a bírósági eljárásban nem érte, perindítási jogát gyakorolhatta, keresetét a bíróság elbírálta. Pergátló körülményt az elsőfokú bíróság az ügyben nem észlelt, ezzel lényegében a Pp. 330. § (2) bekezdése szerinti általános szabályt alkalmazta.

2.

[29] A felperes álláspontja szerint tévesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a bontást elrendelő határozatok az Ör. 6. § (1) bekezdése d) pontja alapján megalapozottak, mivel az alperes döntésében helyi értékvédelmi szabályra nem hivatkozott.

[30] Az Ör. 1. §-a szerinti célja „ Budapest V. kerület építészeti, városképi, illetve természeti értékeinek védelme és igényes kialakítása érdekében” a városképi illeszkedési követelmények érvényesítése, az épített környezet rendezett és esztétikus kialakítása és biztosítása településkötelezési eljárással.

[31] Az Ör. 6. § (1) bekezdése határozza meg, hogy a polgármester milyen esetekben folytathat le településkötelezési eljárást. A „településképi bejelentés elmulasztása” [b)] éppúgy megalapozza a polgármester jogszerű eljárását, mint „... [h]a a tevékenység az építészeti örökség helyi értékeinek védelméről szóló helyi rendelet keretei között nem teljesíti a 4. § szerinti követelményeket.” [d)]

[32] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperessel szemben az Ör. 6. § (1) bekezdése b) és d) pontjai egyaránt indokolták a településképi kötelezési eljárás lefolytatását, mivel felperes 2016-ban az Ör. 2. § (1) bekezdése által előírt településképi bejelentést nem tett az építésügyi hatósági engedélyhez nem kötött építési tevékenység, a faszervezetű pavilonok elhelyezéséről, ami megakadályozta a polgármestert annak vizsgálatában, hogy a tevékenység megfelel-e az Ör. 4.§-ában foglalt követelményeknek.

3.

[33] A felperes állítása szerint a kötelezés szubjektív döntés eredménye, mivel az alperes határozatai helyi értékvédelmi rendeletben megállapított követelményt nem jelöltek meg, a BVKSZ 9. § (2) bekezdése - álláspontja szerint - önmagában nem lehet a bontási kötelezettség alapja, erre nem ad lehetőséget a R. 46. § (1) bekezdése.

[34] A vitatott rendelkezés szerint: „ A fővárosi kerület esetében, a 2012. december 31-én hatályban lévő, valamint a 2014. június 30-ig elfogadott településrendezési eszköz, továbbá a (2) bekezdés a) pontja és b) pont ba) alpontja szerint módosított településrendezési eszközök - az OTÉK 2012. augusztus 6-án hatályos településrendezési követelményeinek és jelmagyarázatának, valamint a Fővárosi Szabályozási Keretterről és a Budapesti Városrendezési és Építési Szabályzatról szóló fővárosi közgyűlési rendelet figyelembevételével -2018. december 31-ig alkalmazható.

[35] A határozatok a kerületi és a budapesti városrendezési és építési keretszabályzatok (KVSZ, BVKSZ) több előírására hivatkoznak, melynek a bejelentés alá eső tárgyi építési tevékenység nem felelt meg. A Kúria kiemeli, hogy jelen ügyben Budapest olyan területe érintett, amelyik nemcsak helyi, hanem központi is többszörös védelem alatt áll, így az országos rendeleti előírásokat éppúgy be kell tartani és tartatni, mint a helyi értékvédelem körében lefektetett egyéb

rendelkezéseket. A szabályozás változása esetén is alapvető követelmény, hogy csak olyan helyi településrendezési eszköz alkalmazható 2018. december 31-ig, amely egyaránt megfelel az OTÉK, főváros esetén a BVKSZ előírásainak is. [45. § (1) (2) bekezdés] Erre figyelemmel alaptalan az a felperesi érvelés, hogy a BVKSZ-re történő önálló hivatkozás jogellenes.

[36] Jelen per tárgya a felperes ügyében hozott egyedi közigazgatási határozatok felülvizsgálata, ezért nem releváns a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása, hogy a főváros és az V. kerület más terein milyen ünnepi rendezvények zajlottak. A Ket. 2. §-a szerinti egyenlő elbírálás elvének megsértését a felperes nyilatkozatán kívül egyéb peradat nem támasztotta alá.

4.

[37] A felperes szerint a közterületet nem építette át, ezért nem sérthette meg az alperes által felhívott KVSZ 13. § (12) bekezdését azzal, hogy az utcában nem biztosította a közszolgálati járművel való megközelíthetőséget.

[38] A Kúria megállapította, hogy a felhívott rendelkezés második mondata szerint az építési engedéllyel nem járó átalakítás esetén is be kell szerezni a tűzvédelmi szakhatóság szakvéleményét. A pavilonok kihelyezésével a közterület a rendezvény helyszínévé átalakult, ezért nem volt mellőzhető a tűzvédelmi hatóság szakhatósági véleményének a beszerzése. A bíróság jogszerűen értékelte a perben benyújtott felperesi bizonyítékot, amikor azt nem fogadta el a 2016. évi rendezvény vonatkozásában is érvényes, a KVSZ 13. § (2) bekezdésében előírt szakhatósági állásfoglalásnak.

5.

[39] A felülvizsgálati kérelemben vitatott volt a Ket. 57. § (3) bekezdésének helyes értelmezése is, mivel a felperes ügyében helyszíni szemle során állapította meg a polgármester az árusító pavilonok közterületen településképi bejelentés nélkül, szabálytalanul történő kihelyezését.

[40] A szemlére vonatkozóan a Ket. 57. § (1)-(5) bekezdései az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák:

- (1) A szemletárgy birtokosát és az 56. § (1) bekezdésében meghatározott személyt (a továbbiakban együtt: szemletárgy birtokosa) a szemléről - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel - előzetesen értesíteni kell. Ha a szemle eredményessége érdekében indokolt, az értesítésnek tartalmaznia kell a szemletárgy birtokosának személyes jelenlétére, a szükséges iratok előkészítésére irányuló felhívást. Az értesítést - ha az ügy körülményeiből más nem következik - úgy kell közölni, hogy azt a szemletárgy birtokosa legalább öt nappal korábban megkapja.
- (2) Ha az előzetes értesítés a szemle eredményességét veszélyeztetné, a szemletárgy birtokosát a szemléről annak megkezdésekor szóban kell tájékoztatni.
- (3) „Ha a szemle megkezdése előtti tájékoztatás veszélyeztetné annak eredményességét, a hatóság a szemle befejezésekor átadja vagy haladéktalanul megküldi a szemletárgy birtokosának a jegyzőkönyv egy példányát. Mellőzhető a tájékoztatás, ha a szemle a szemletárgy birtokosának közreműködése nélkül, külső vizsgálattal elvégezhető.”
- (4) A szemletárgy birtokosának távolléte nem akadályozza a szemle megtartását. Jogszabály meghatározott ügyekben előírhatja, hogy a szemle csak akkor kezdhető meg, ha a szemletárgy birtokosa vagy alkalmazottja, meghatalmazottja, ezek hiányában hatósági tanú jelen van.

(5) A szemlén az ügyfél jelen lehet, kivéve, ha a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését rendelték el.”

[41] A Kúria elsőként azt emeli ki, hogy a szemle és a helyszíni ellenőrzés nem azonos jogintézmények. A szemle a tényállás tisztázásának egyik lehetősége a hatóság számára. A hatóság dönti el, hogy a való tényállás megállapításához bizonyítási eszközként igénybe veszi-e. A szemlén a hatóság szemletárgyat szemlél meg. Ez a szemletárgy lehet valamilyen ingóság vagy ingatlan. A helyszíni szemlénél a hatóság munkatársai és az eljárás egyéb résztvevői mennek ki a helyszínre. A hatóságnak a szemle szabályait kell megfelelően alkalmazni a hatósági ellenőrzés során lefolytatott helyszíni ellenőrzésre is. Azaz, ha egy hatósági ellenőrzés során a tényállás feltárása a való tények megállapítása érdekében szükséges, akkor azokat szemle keretein belül is megállapíthatja. Ilyenkor a hatósági ellenőrzés keretén belül, annak során lefolytatott helyszíni ellenőrzést a szemle szabályai szerint kell lefolytatnia.

[42] A szemletárgy birtokosának értesítése a szemle időpontjáról - néhány kivételtől eltekintve -főszabály szerint kötelező. Ilyen kivétel az az eset, amikor az előzetes értesítés a szemle eredményességét veszélyeztetné. Például attól lehet tartani, hogy az ügyfél, illetve az érintett a valós állapotokat felszámolja, a működési helyzetet megszünteti vagy attól eltérő működést imitál. Ilyenkor a szemle eredményességének biztosítása érdekében a szemle megkezdése előtti tájékoztatás mellőzhető.

[43] A jelen ügyben a felperes volt tekinthető az általa elfoglalt közterület, azaz a szemletárgy birtokosának, akinek távollétében is a helyszíni szemle eredményesen megtartható volt. [57. § (4) bekezdés]

[44] A polgármester a felperessel szembeni településképi kötelezési eljárást a helyszíni szemle elrendelésével jogszerűen indította meg hivatalból, mivel a felperes 2016. évben településképi bejelentési kötelezettségét az érintett mobil kereskedelmi építmények elhelyezését megelőzően elmulasztotta. A tényállás tisztázása a helyszín megtekintését tette szükségessé.

[45] A szemle időpontjában a felperes tehát nem csak a szemletárgy birtokosa, hanem az eljárás ügyfele is volt egy személyben. Ebből következően vizsgálni kellett a Kúriának, hogy az eljárásban biztosították-e a felperest megillető ügyféli jogokat.

[46] A Ket. 29. § (3)-(5) bekezdései az eljárás megindításáról való értesítés Ket.-en belüli általános szabályait határozzák meg. A Ket. 29. § (3) bekezdése az általános szabályozás garanciális előírásai között fogalmazza meg azt a főszabályt, hogy eljárás megindításáról az ismert ügyfeleket értesíteni kell. Ettől való eltérést csak törvény vagy kormányrendelet engedhet. Garanciális jelentősége azonban ennél sokkal nagyobb, hiszen - ahogyan a Ket. indokolás is hangsúlyozza -, az eljárás megindulásáról való értesülés minden ügyféli eljárási jognak az alapvető feltétele. Éppen ezért kapcsolta ezt a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott bírói gyakorlat is az átfogóan értelmezett tisztességes ügyintézéshez való joghoz.

[47] Az ügyfélnek az eljárás megindításáról szóló értesítése mellőzését a Ket. 29. § (4) bekezdés *a)* és *b)* pontjai nem a jogalkotó, hanem a jogalkalmazó hatóság döntési jogkörébe utalják. A mellőzésnek ezek az esetei mind a kérelemre, mind a hivatalból induló eljárásokra vonatkoznak.

[48] A Ket. 29. § (4) bekezdés *a)* pontja alapján „az értesítés csak akkor mellőzhető, ha az

veszélyeztetné az eljárás eredményességét.” A jogalkotó meglehetősen széles mérlegelési jogot biztosít a hatóság számára, annak eldöntése során, hogy az adott ügyben fennáll-e, illetőleg kialakulhat-e olyan ügyféli magatartás, ami veszélyeztetné az eljárás eredményességét.

- [49] A jelen ügyben a felhívott rendelkezések alapján az állapítható meg, hogy a Ket. 29. § (4) bekezdése és az 57. § (3) (4) bekezdései jogsértés nélkül tették lehetővé a helyszíni szemle lefolytatását a felperes távollétében, előzetes értesítése mellőzésével, mivel fennállt annak veszélye, hogy a rendezvényt a szemle megtartásának időpontjáig az érintett közterületen felszámolják.

6.

- [50] Felülvizsgálati kérelemben az Ör. 4. § (6) bekezdésére hivatkozással továbbra is fenntartotta a felperes azt a kereseti érvelését, hogy a 2015. november 9-én kelt bejelentése 1 évig jogosította fel a bejelentett tevékenység végzésére.

- [51] A Kúria mindenben osztja - annak megismétlése nélkül - az elsőfokú bíróságnak a jogerős ítélet indoklás III. pontja alatt kifejtett jogi álláspontját annak kiemelésével, hogy a bejelentésben feltüntetett tevékenység végzése a felperest az általa megjelölt határozott időtartamon belül, azaz 2015. december 31-ig illette meg.

- [52] A kérelem benyújtásakor hatályos R. 24. § (1) bekezdése alapján a polgármester a bejelentés megérkezésétől számított 8 napon belül a tervezett építési tevékenységet, vagy rendeltetésváltoztatást - kikötéssel vagy anélkül - tudomásul veszi vagy azt megtiltja. A tudomásulvételtől a bejelentőt igazolás megküldésével értesíti, ha a bejelentés megfelel a 23. § (2) és (3) bekezdésben meghatározott követelményeknek és a tervezett építési tevékenység, reklám vagy rendeltetés illeszkedik a településképhe. Ezzel összhangban mondja ki az Ör. 4. § (5) bekezdése, hogy „[a] polgármester a bejelentés megérkezésétől számított 8 napon belül igazolást állít ki, melyben a tervezett tevékenységet ... tudomásul veszi, vagy megtiltja. Ugyanezen § (6) bekezdése értelmében: „A településképi igazolás érvényességi ideje 1 év, ha az igazolás másképp nem rendelkezik.”

- [53] A településképi bejelentési eljárás szabályait rögzítő R. és az Ör. fent idézett rendelkezései alapján érvényességi ideje tehát - felperes állításával szemben - nem a bejelentésnek, hanem a tudomásulvételtől kiállított igazolásnak van. Ha az igazolás kiállítása (tudomásulvétel) elmarad, a bejelentő a az Étv. 10. § (2) bekezdésében a bejelentett tevékenység megkezdéséhez szerez jogosultságot. A felperes mivel csak a 2015. évi adventi ünnepi rendezvény megtartásáról tett településképi bejelentést, a polgármester jogszerűen állapította meg 2016. évi rendezvény vonatkozásában a településképi bejelentés elmulasztását és folytatott le településképi kötelezési eljárást.

- [54] A fenti indokok alapján az alperes és az elsőfokú bíróság nem sértette meg a felülvizsgálati kérelem által megjelölt jogszabályokat, ezért a Kúria a jogerős ítélet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet felperes kérelmére a Pp. 274. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [56] A felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 75. § (1) (2) bekezdései és a 78. § (1) bekezdése alapulvételével köteles az alperesnek okozott felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, melynek összegét a bírósági eljárásban felmerülő ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján állapította meg.
- [57] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése szerinti, a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a Kúria a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban tárgyú 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felperest.
- [58] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. október 16.

Dr. Balogh Zsolt s. k. a tanács elnöke, Dr. Patyi András s. k. előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s. k. bíró